

Sefid eyaletinin bir sancağı durumunda olup İmroz ve Bozcaada birer kaza olarak buraya bağlıydı. Merkez kaza ise Mondros ve Bozbaa adası nahiyelerinden oluşuyordu.

Limni 21 Ekim 1912'de Yunanlılar tarafından işgal edildi. 1915'te Çanakkale savaşları sırasında müttefik güçlerin ana üssü oldu. Osmanlı Devleti'yle İtilâf devletleri arasında yapılan ve savaşa son veren anlaşma adanın Mondros Limanı'nda imzalandı (30 Ekim 1918). Daha sonra Lozan Anlaşması'yla ada Yunanistan'a bırakıldı. Bu sırada adada 2540 Türk yaşıyordu. Bunların bir kısmı 1920'de, bir bölümü daha sonra adadan ayrıldı, yerlerine 1923'te Anadolu'dan gelen 3000 Rum yerleştirildi. Bugün nüfusu 15.000 dolayında olan Limni bir turizm merkezi durumunda olup Myrina kasabası (Palaïokastron) adanın merkezi ve en kalabalık yerleşme yeridir. İkinci önemli merkez Moudros'tur (Mondros). Diğer kasabalar Atsiki, Kondias, Kondopouli ve Repondi'dir.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, TD, nr. 25, 75, 307, 434, 490, 702, 724; BA, MAD, nr. 5582; BA, KK, nr. 71, s. 476; TK, TD, nr. 141; Dukas, *Bizans Tarihi* (trc. VI. Mirmiroğlu), İstanbul 1956, s. 207-208; Kritovulos, *Tarih-i Sultan Mehmed Hân-ı Sâni: İstanbul'un Fethi* (trc. Karolidi, haz. Muzaffer Gökman), İstanbul 1967, s.167-170; Aşıkpaşazade, *Tarih* (Atsız), s.195; Pirî Reis, *Kitâb-ı Bahriye* (haz. Fevzi Kurdoğlu - Ali Haydar Alpagot), İstanbul 1935, s. 100-104; B. Randolph, *Ege Takımadaları: Arşipelago* (trc. Ümit Koçer), İstanbul 1998, s. 40; Örfî Efendi, *Coğrafya, Süleymaniye Ktp.*, Esad Efendi, nr. 2045, vr. 50b; Şem'dânîzade, *Mürî't-tevârih* (Aktepe), II/B, s. 35-36; Es'ad Efendi, *Vak'a-nüvis Es'ad Efendi Tarihi. Bahir Efendi'nin Zeyl ve İlâveleriyle: 1237-1241/1821-1826* (haz. Ziya Yılmaz), İstanbul 2000, s. 764-767; *Cezâyir-i Bahri Salnâmesi: 1302 Senesi*, Rodos 1302, s. 232-243; a.e.: 1311 Senesi, s. 475; Cuinet, I, 475; J. Haldon, "Limnos, Monastic Holdings and Byzantine State. ca.1261-1453", *Continuity and Change in the Late Byzantine and Early Ottoman Society* (ed. A. Bryer - H. Lowry), Birmingham - Washington 1986, s. 161-215; P. Topping, "Latins on Lemnos Before and After 1453", a.e., s. 217-234; Sırrı Erinc - Tâlip Yücel, *Ege Denizi: Türkiye ile Komşu Ege Adaları*, Ankara 1988, s. 96-97; Yaşemin Demircan, "Limni Adası'nda Çıkarılan Tıyn-ı Mahtum Madeni Hakkında", *Osmanlı*, Ankara 1999, III, 322-326; *Ege Adalarının Ege-menlik Devri Tarihçesi* (ed. Cevdet Küçük), Ankara 2001, bk. İndeks; H. Lowry, *Fifteenth Century Ottoman Realities, Christian Peasant Life on the Aegean Island of Limnos*, İstanbul 2002; N. Beldiceanu, "Structures socio-économiques à Lemnos à la fin XVe siècle", *Turcica*, XV, Paris 1983, s. 247-266; J. H. Kramers - [Besim Darkot], "Limni", *IA*, VII, 60-61; A. H. de Groot, "Limni", *EP* (İng.), V, 763-764.

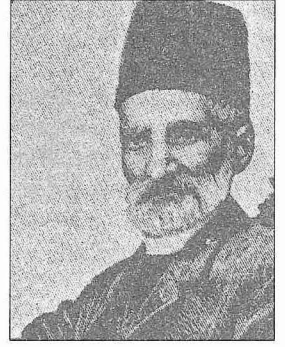
FERİDUN EMECEN

LİMONCIYAN, Hamparsum (1768-1839)

Kendi adıyla anılan notanın mücidi,
Osmanlı bestekârı ve mûsiki hocası.

İstanbul'un Beyoğlu semtinde doğdu. Aslen Harputlu bir Ermeni olan Serkis Limonciyan ile Gadarine Hanım'ın oğludur. Baba Hamparsum (Hampartzum), Hamparsum Ağa gibi isimlerle de tanınır. İlk öğreniminden sonra okumaya imkân bulamadığı için terzi çırağına başladı. Sesinin güzelliği sebebiyle bir taraftan da devrin mûsiki üstatlarından ders alarak kendini yetiştirdi ve Ermeni kiliselerinde mugannilik yapmaya başladı. Bu sırada mevlîhânelere devam edip Türk mûsikisini daha iyi tanıma ve öğrenme imkânı buldu. 1800 yıllarında Darphâne Emîni Hovhannes Çelebi Düzyan'la tanışması üzerine onun Kuruçeşme'deki yalısında yapılan mûsiki toplantılarına katılarak zamanın meşhur mûsikişinaslarını tanıdı. Galata'daki Lusavorçyan Mektebi'nde mûsiki dersleri verirken bir taraftan da Hasa başmimarı Krikor Amira Balyan'ın kâtipliğini yaptı. Bu arada III. Selim'in huzuruna kabul edilen Limonciyan'a yeni bir nota sistemi ortaya koyması için padişahın teşvikte bulunduğu anlaşılmaktadır.

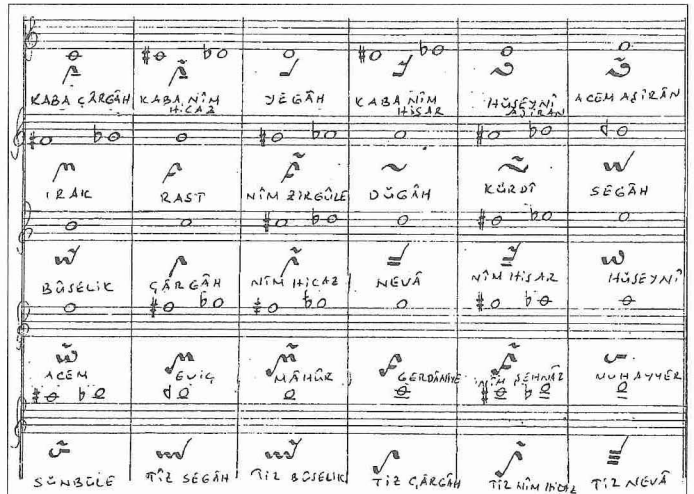
Bir süre Ağrı ve Kayseri'de bulunan Limonciyan, Şiraz'da iken İran mûsikisi üzerine araştırmalar yaptı. İstanbul'a döndükten sonra 1813-1815 yıllarında yeni bir nota sistemi geliştirdi. Limonciyan'ın bu nota sistemini sadece dört talebesine öğrettiği ve kendisi hayatta iken bu sistemi başkalarına öğretmeyeceklerine dair onlardan taahhütnâme aldığı söylenir. 1819'da aileden bazı kişilerin ölümüyle sonuçlanan olaylardan sonra Düzyanlar'ın

Hamparsum
Limonciyan

himayesi sona erdiği gibi Ermeni kiliselerinde kullanılan Bizans makamlarını değiştirmek istemesinden dolayı bazı Ermeni başmugannîlerin Limonciyan'a cephe alması üzerine mûsiki çalışmalarını bırakıp tekrar Krikor Balyan'ın kâtipliğini yürüttüyse de ardından Kumkapı'daki Mayr Varjarian (günümüzde Bezciyan Ortaokulu) Mektebi mûsiki hocalığına tayin edildi. Bir ara oğlu Zenop'la birlikte Galata'da bir depo açarak ticarete girdi, fakat mallarını taşıyan geminin Karadeniz'de batması yüzünden iflâs ederek yeniden mûsiki dersleri vermeye başladı. 1834'te sarraf Mıgırdîç Cezayirliyan'ın himayesinde Hasköy'e taşınarak hayatının bundan sonraki dönemini evinde ve Hasköy'deki Ermeni Mektebi'nde mûsiki dersleriyle geçirdi. 29 Haziran 1839 tarihinde öldü ve Beyoğlu'ndaki Surp Agop Ermeni Mezarlığı'na defnedildi.

Bestelediği eserler ve mûsiki hocalığının yanı sıra özellikle icat ettiği yeni nota yazısıyla Türk mûsiki tarihinin önemli simaları arasında yer alan Limonciyan ilk mûsiki bilgilerini Zenne Boğos ve Andon Çelebi Düzyan'dan aldı. Daha sonra Fener Rum Ortodoks Patrikhânesi'nde Tatavla-lı Onofrios'tan istifade etti. Hagop Çelebi

Hamparsum
notası
ve günümüz
nota
sistemindeki
karşılıkları

Hamparsum notasındaki değer ve sus (es) işaretleri

193